

3

763

69. (Eylül 1989) sayımızda, kimliği hakkında bildiklerimizi anlatıp 17 Ekim 1923 tarihli *Vazife*'de çıkan "Sınıf Mü-

cadelesi ve Grevler" yazısının çevrim-yazısını sunduğum genç Tıbbiyeli Memduh Necdet'in bu kere de aynı gazete-

nin 3 Ekim 1923 günlü (No.3-30) sayısından başka bir yazısını aktarıyorum.
METE TUNÇAY

Gençlik ve Askerlik

ARTIK memleketimizden harp belâsi kalkmıştır. Uzun seneler kan ve barut kokularile bunalan kafalarımızın, gerilen asabımızın, acı demlerin bitmesile sükûna varacağını zannediyorduk. Mahaza bütün harp fevkalâdeliklerinin yok olmasına rağmen, yine görüyoruz ki, gayet vasfî, bilhassa mektep gençliği için pek şumullü bir askerlik karşısındayız. Hepimiz pekâlâ biliyoruz ki, bugün bütün mekâtib-i âliye müdavimleri, liseler son sınıfları baştan başa askerlikle mükellef gençlerden mürekkeptir. Şu halde kanunun tamami-i tatbiki muvakkat bir zaman için de olsa, mekteplerin kapanmasını intaç edecektir. Bunun gençlik için, hassaten fakir gençlik için ne kadar ağır bir şey olduğu tasavvur edilemez... Aynı zamanda, memleketin şiddetle maarife ihtiyacı olduğu bu mühim anlarda böyle bir hadise tevhit etmek vatanın selâmeti için de iyi bir şey olmasa gerektir. Esasen maddî ve manevî, bilhassa maddî, bin müşkülât içinde mektebe devam edebilen fakir bir aile çocuğu, altı ay veya bir sene mektebi terk etmek ıstırarında kalırsa, tekrar okuma imkânlarına nasıl malik olabilir?

Onu bin müşkülâtla, fakat bir ümide bağlanarak okutan ailesi, tekrar nasıl okutabilir? Şu halde o genç hem ailesi, hem de vatani için kaybedilmiş demektir...

Saniyen burada üzerinde şiddetle ısrar etmek istediğimiz ikinci bir mes'ele var... Bedel-i nakdî mes'alesi...

Askerliğe mukabil nakdî bedel usulü kabul edilmekle çok yanlış bir sistem takip edilmiş olur. Çünkü: bu vaziyet karşısında esasen hiçbir faydası olmayan ve istihsale yaramayan kuvvetler bırakılmış ve ona mukabil istihsal için fevkalâde lâzım olan ve miktarı çok az olan müfit bir unsur kaybedilmiş oluyor...

Saniyen, biz biliyoruz ki: Askerlik demek, bilâ kaydüşart bütün vatandaşların hin-i hacette vatani muhafaza için silâh kullanabilmelerini mümkün kılmak demektir. Bedel-i nakdî usulü kabul edilmekle, binnetice vatandaşların bir kısmının silâh atabilmesi ve vatanlarını kurtarabilmesi imkânı selb edilmiş oluyor...

Askerlikten maksat para almak değildir. Yukarıda izah ettiğimiz gibi bütün fertleri müdafaa-i milliyeye salih bir hale getirmektir.. Fertlerden bir kısmının bundan istisnası haksızlık teşkil etmez mi? Bedel-i nakdî usulünün kabulüyle askerlikten matlup olan neticenin istihsali gayr-i kabildir. Aynı zamanda bedel-i nakdîyi veremeyecek olan memleketin yoksul kısmını askere almakla, esasen bütün harp senelerince ailesi erkânından mühim bir kısmını cephelerde feda eden bir aksama dokunulmuş

olur. Bu fakir ailenin bu son ferdinin de askere gidişi, taazzuv kıtlığında daha beş on kişiyi sefalete atmak, öldürmek demektir. Çünkü bugün, askere gidenler arasında birçokları vardır ki, beş on kişilik bir ailenin reisleridir...

Fikirlerimizi hülâsa etmek icap ederse diyeceğiz ki:

1- Hadd-i zatında pek güçlükle mekteplerine devam edebilen gençliği, velv muvakkaten, tahsillerinden alakoyarak katiyen muvafık değildir. Çünkü elde edilecek fayda vâki olacak zarardan çok daha azdır.

2- Kabul edilmek istenilen bedel-i nakdî usulü tamamı ile yanlıştır. Çünkü askerlikten maksat para almak olmadığına göre, gençlerin bir kısmı askerlik yapmamakla vatani vazifelerini yapmamış olacaklar...

3- Bedel-i nakdî vermeyip de askere gidecek olan müstahsil gençlik, memleket için ziyaları telâfi edilemeyen bir unsurdur. Binaenaleyh memleketin müstahsil unsura çok ihtiyacı olan böyle bir zamanda, bu gibi gençleri kaybetmek, ona mukabil hiç faydası olmayan bir kısım gençliği de müdafaa-i milliyeden uzak tutmak katiyen doğru değildir..

Bütün temas ettiğimiz gençler bu fikirdedir. Halkın menafiile daha yakından alâkadar olması lâzım gelen halkçı hükümetimizin bunları nazar-ı dikkate alacağını ümit ederiz. □

MEMDUH NECDET